

Biết dưỡng nạp carbohydrate

Don Blansett

Dịch từ nguyên bản "Carbohydrate Loading Keep" của Don Blansett.

Lời tựa

Bộ môn chọi gà đã tồn tại hàng trăm năm qua, nhưng cũng như hầu hết các bộ môn khác, những tiến bộ quan trọng đều diễn trong vòng nửa thế kỷ lại đây hơn tất cả thời gian trước đó gộp lại. Những chiến kê trung bình ngày nay có thể đá bại những con được lai tạo và nuôi dưỡng vào những năm 1920. Tại sao? Lý do cũng tương tự như con người ngày nay, vốn mạnh hơn, cao hơn và nhanh hơn ông bà chúng ta: nhờ lai tạo và dinh dưỡng. Những đột phá lớn diễn ra ở lãnh vực di truyền và dinh dưỡng trong năm mươi năm qua, và đặc biệt là trong hai mươi năm trở lại đây. Kết quả là tuổi thọ trung bình tăng, sức khỏe và chiều cao cũng tăng một cách vượt bậc. Còn trong thế giới động vật, ngựa chạy nhanh hơn, bò cho nhiều sữa và thịt hơn, gà đẻ nhiều trứng hơn và vân vân.

Các sư kê ngày nay thường hiểu biết nhiều và có trình độ học vấn cao hơn, cùng với lượng thông tin dồi dào hơn bao giờ hết. Nhưng mặc dù hầu hết các sư kê đều giàu kinh nghiệm, như thành lệ, họ không thực sự nghiên cứu về di truyền và dinh dưỡng theo hướng cải thiện năng lực của chiến kê. Phương pháp biệt dưỡng này là nỗ lực giúp nhiều sư kê “bắt kịp” với những tiến bộ khoa học mới nhất về dinh dưỡng và luyện tập. Việc tìm tòi, học hỏi và thử nghiệm là phần của các bạn. Phương pháp này có thể đem lại lợi ích cho bạn.

Tôi từng đọc hàng tá phương pháp và tôi không thấy phương pháp nào được viết ra trong vòng mười năm lại đây là có hại cho gà của bạn, hầu hết đều giống nhau về dinh dưỡng và luyện tập. Bạn sẽ thấy phương pháp này khác biệt ở cách tiếp cận hơn bất kỳ cách nào mà bạn từng biết. Để thành công, bạn cần theo sát phương pháp, về lượng thức ăn và luyện tập, và cả về loại thức ăn và thời điểm.

Phương pháp biệt dưỡng này dựa trên những nghiên cứu mới nhất về bộ môn điền kinh và chiến kê là gì nếu không phải là vận động viên? Nguyên tắc đằng sau nó được gọi là “ nạp carbohydrate”. Để hiểu tường tận phương pháp này, bạn cần biết đôi chút về dinh dưỡng và công dụng của nó. Nhờ vậy, bạn có thể hiểu được những vấn đề liên quan, tôi sẽ cố đơn giản hóa chúng.

Năng lượng mà cơ bắp có khả năng tạo ra phụ thuộc vào lượng “glycogen” dự trữ trong cơ. Glycogen là hóa chất có tác dụng như là nhiên liệu của cơ bắp. Càng có nhiều glycogen hiện diện bên trong, thì cơ bắp càng có khả năng hoạt động một cách hiệu quả lâu hơn. Nghiên cứu chỉ ra rằng nếu lượng glycogen dự trữ bị tiêu thụ hết vì vận động và khẩu phần nghèo carbohydrate, rồi được thay thế bằng việc nghỉ ngơi và khẩu phần giàu carbohydrate, thì cơ có thể dự trữ lượng glycogen, tức năng lượng, nhiều gấp đôi so với trước đây. Khỏi cần phải nói điều này có ý nghĩa như thế nào trên thực tế: chiến kê của bạn sẽ đá mạnh hơn, và quan trọng hơn là nó có thể đá như vậy lâu hơn nhiều so với trước đây. Nó sẽ giữ được sức mạnh như vậy rất lâu. Tôi sẽ giải thích về carbohydrate, protein và chất béo một cách chi tiết hơn ở phần về dinh dưỡng.

Sau cùng, tôi xin nói rằng đây là điều mới mẻ nhất về phương pháp biệt dưỡng gà mà bạn có thể tìm thấy. Nó không đòi hỏi bạn phải làm việc đến 12 giờ mỗi ngày để đạt hiệu quả. Thời gian đòi hỏi tối đa là 1 đến 2 giờ vào buổi sáng và thời lượng tương tự vào buổi tối. Thời lượng bỏ ra cho các chiến kê dự giải không quan trọng bằng chất lượng của nó. Hãy

đảm bảo rằng bạn tổ chức thời gian tốt và hiệu quả. Phương pháp này cần gà hay và mạnh khỏe tức dòng giống tốt và được nuôi dưỡng và chăm sóc một cách thích hợp từ khi mới ra đời. Không có phương pháp hay loại thuốc nào có thể thay thế được chế độ chăm sóc. Do vậy, nếu bạn chọn phương pháp này bởi vì bạn bỏ bê, gà bạn yếu ớt vì không được chăm sóc thì bạn sẽ không thể hy vọng vào nó, hay bất kỳ phương pháp nào khác.

Tiền biệt dưỡng? Đó là gì?

Theo quan điểm của tôi thì chiến kê phải được nuôi theo chế độ tiền biệt dưỡng từ khi mới ra đời, với trọng lượng xấp xỉ hạng cân thi đấu, không nhiễm giun và rận. Tôi hy vọng chiến kê của bạn cũng được chăm như vậy. Tôi từng đá gà thả rông, không dùng lồng bay ([fly pen](#)) và lồng dưỡng ([holding pen](#)) mà không thấy có tiến bộ đáng kể nào sau khi áp dụng chế độ 14 ngày biệt dưỡng. Điều quan trọng cần nhớ đó là chiến kê cũng như người, ở chỗ chúng đam mê với môi trường xung quanh. Bất cứ khi nào có thể, hãy xoay tua chiến kê từ lồng bay, đến lồng dưỡng, rồi ra [dây cột](#). Điều này sẽ giúp chiến kê linh hoạt, cảnh giác và ngăn chúng trở nên uể oải. Chăm sóc chiến kê thường xuyên, ngoại trừ mùa thay lông, để thuận hóa và ổn định trọng lượng của chúng, nhờ đó có thể điều chỉnh khẩu phần ăn tương ứng.

Tôi không hề thái quá khi nói rằng bạn phải tập hợp những chiến kê hiền lành và tốt tính. Cuộc đời của các chiến kê đá người sẽ rất ngắn ngủi, tôi tin rằng hầu hết các chiến kê đá người đều không hay. Tuy nhiên, đừng nhầm lẫn gà đá người với gà bị căng thẳng, kích động. Cũng vậy, nhiều chiến kê hiền lành khác sẽ đá lại khi bạn bắt không đúng cách hay khi chúng trở nên sung mãn trong quá trình biệt dưỡng. Giống như võ sĩ, chiến kê đang huấn luyện thích nạp vài cú khi mục tiêu xuất hiện. Tóm lại, nếu chiến kê không hạ nhiệt, không ngừng đá hay mổ người mỗi khi chạm vào sau một tuần huấn luyện thì cần loại bỏ ngay. Giết bỏ, hoặc làm giống (nếu bạn đủ ngốc) nhưng đừng đem đi đá.

Bởi vì tôi đang nói về chủ đề này, tôi sẽ cung cấp quy trình nuôi dưỡng đầy đủ cũng như lịch tẩy giun và diệt rận. Khẩu phần ăn hàng ngày cho bầy gà của bạn nên có tỷ lệ 55% carbohydrate, 15% protein và 30% chất béo. Bởi vì phần lớn cám gà đẻ chứa từ 12% đến 15% protein, nên bạn cần bổ sung thêm protein, trừ phi bạn dùng viên gà đẻ chứa từ 20% đến 30% protein mua từ các tiệm thức ăn gia súc. Loại thức ăn phổ biến và đủ rẻ mà chất lượng vẫn tốt bao gồm một phần hạt trộn (gồm bắp và lúa mì xay), một phần viên gà đẻ 20% protein và một phần yến mạch ngâm. Với những sư kê ở vùng khí hậu ít ôn đới, thay toàn bộ bắp bằng hỗn hợp này vào mùa đông. Dĩ nhiên bạn có thể mua những thức ăn mắc tiền hơn, nhưng ở phương diện thức ăn đa-dụng, loại hỗn hợp này là vô đối. Để cung cấp protein ở mức độ trung bình, bạn có thể dùng "viên cá hồi" ([trout chow](#)), bột cá ([fish meal](#)) hay thậm chí cả hiệu thức ăn giàu protein dành cho chó như là Gaines. Nhưng luôn nhớ rằng chỉ sử dụng ở mức độ trung bình. Bởi vì, sau cùng, bạn đang nuôi gà và bạn càng bám sát khẩu phần ăn tự nhiên thì càng tốt. Rất nhiều loại thức ăn hàng hiệu chỉ tổ làm gà bị rối loạn tiêu hóa. Những ý kiến về lượng thức ăn và số lần cho ăn có thể đủ viết cả cuốn sách. Hãy điều chỉnh tùy vào trọng lượng gà của bạn. Việc cho ăn một hay hai lần mỗi ngày phụ thuộc vào quá nhiều yếu tố, mà tôi lại không muốn áp đặt bạn về khí hậu, loại lồng và dòng gà. Hãy làm theo những gì phù hợp nhất với bạn. Một gợi ý, nếu bạn trải qua mùa đông khắc nghiệt, hãy đảm bảo chiến kê của bạn được cho ăn lúc càng tối, càng nhiều bắp càng tốt,

nếu đây là bữa thứ hai. Theo kinh nghiệm của tôi, chiến kê với bầu điều căng tròn có thể chống chọi tốt hơn với màn đêm lạnh giá so với một bầu điều trống rỗng.

Tẩy giun và diệt rận một cách định kỳ. Nếu bạn có cột dây, hãy thay vòng chân vào mỗi thứ bảy hay chủ nhật hay bất kỳ ngày nào trong tuần, nhưng phải làm đều đặn. Làm tương tự khi tẩy giun và diệt rận. Gà có thể được tẩy giun và diệt rận hàng tháng. Trên thực tế, tôi thường tẩy giun và diệt rận bất cứ khi nào tôi thấy có một con chạy chậm chạp. Bất cứ loại thuốc chất lượng nào đều có thể dùng để diệt rận. Có hàng loạt quảng cáo trên các tạp chí gà chọi và tôi thường nghe thấy đánh giá tốt về chất lượng của chúng. Hầu hết các trại và tiệm bán thức ăn đều bán bột diệt rận. Tôi biết một số sư kê sử dụng hiệu Black Leaf 40 để diệt rận, thường là tắm gà trong thuốc nhưng tôi khuyên không nên áp dụng. Tôi biết một sư kê xuất sắc tắm toàn bộ hơn 100 chiến kê của mình trong thuốc diệt rận. Ngay khi vừa làm xong con cuối cùng và nhìn lại thì thấy những con đầu tiên bắt đầu ngã xuống. Ông mất hết những chiến kê tắm thuốc vào hôm đó và mặc dù ông bắt đầu trở lại và chiến thắng trong cùng năm, nhưng phải mất đến 3 năm ông mới lấy lại vị thế vốn có của mình. Vì vậy, tôi khuyên không nên tắm gà cũng như người mới chơi không nên sử dụng Black Leaf 40.

Loại thuốc tẩy giun duy nhất mà tôi có thể giới thiệu là Wormal của Salsbury Laboratories. Nếu bạn làm theo chỉ dẫn ghi trên lọ, dung dịch tẩy Piperzine cũng tốt, đặc biệt là với gà tơ. Nhưng nên nhớ, Piperzine chỉ diệt một loại là giun tròn trong khi Wormal diệt đến ba loại, kể cả giun tròn. Đừng tin những lời có cánh trên các quảng cáo đăng trên tạp chí về những loại thuốc tẩy giun có tính cách mạng. Nếu một loại thuốc tẩy giun hiệu quả hơn được phát kiến, hãy tin tôi, những nhà chăn nuôi gia cầm công nghiệp sẽ sử dụng nó. Nhưng họ vẫn sử dụng Wormal, và tôi cũng vậy. Một số loài giun nở theo chu kỳ 10 ngày, vì vậy để an toàn, hãy tẩy giun vào một ngày rồi lặp lại 10 ngày sau đó. Sau cùng, duy trì lịch tẩy giun hàng tháng để khống chế giun. Nên nhớ rằng, giun cũng như rận, không bao giờ có thể diệt sạch mà chỉ có thể khống chế mà thôi.

[Vitamin: bí ẩn hay kỳ diệu?](#)

Sự thật về công dụng của vitamin nằm đâu đó ở giữa. Gần đây, tôi đã xem xét lại quan điểm của mình. Ba năm trước, tôi cũng như hầu hết các nhà khoa học, bác sĩ và chuyên gia dinh dưỡng, cho rằng tất cả vitamin mà người ta cần đều có sẵn trong một khẩu phần ăn cân bằng. "Việc bổ sung vitamin và muối khoáng chỉ tổ làm giàu cho nước tiểu mà thôi, bởi cơ thể sẽ thải loại hết những gì dư thừa". Tuy nhiên, ngày nay hầu hết các chuyên gia đều đồng ý rằng lượng vitamin phụ trội có thể đóng một vai trò quan trọng trong bất kỳ chương trình huấn luyện nghiêm túc nào, miễn là không dùng quá mức cho phép. Người ta có thể chết vì dùng quá liều vitamin, chẳng hạn như vitamin D. Những vitamin nhất định như C và B-12 đều tan trong nước, điều đó có nghĩa cơ thể sẽ không hấp thu những gì mà nó không cần đến, và người ta không thể bị quá liều những vitamin này. Vì vậy, để kết luận, tôi xin nói rằng mặc dù vitamin và công dụng của chúng vẫn chưa được hiểu biết một cách tường tận, rõ ràng là chiến kê dưới điều kiện cực kỳ căng thẳng có thể hưởng lợi từ lượng vitamin và chất khoáng phụ trội, như chúng tôi khuyên dùng trong chương trình huấn luyện.

[Nước, Nước, Nước ở khắp mọi nơi...](#)

Mọi phương pháp mà tôi từng đọc đều lưu ý đến việc làm khô gà trước khi đá để hạn chế lượng nước nạp vào cơ thể. Một số cách vừa phải và một số cách khắc nghiệt. Các sư kê cách đây 30 hay 40 năm thường cho gà nhịn uống nước hai ngày sau cùng! Vào thời buổi cạnh tranh chóng mặt ngày nay, tôi không biết có cách nào hay hơn vậy để hại chết gà. Gà cần nước để chuyển hóa đường thành năng lượng. Lượng nước chính xác mà gà cần phụ thuộc vào quá nhiều yếu tố nên không thể đoán định một cách cụ thể nhưng tôi sẽ nói như vậy, hãy để gà của bạn uống lượng nước mà nó cần trong quá trình huấn luyện. Hãy tin tôi, gà điều chỉnh lượng nước mà nó cần tốt hơn chúng ta. Thực tế, với thời tiết quá lạnh, bạn có thể khuyến khích gà uống nước bằng cách cung cấp nước ấm hay nước ấm pha với sữa bột. Luôn bố trí nước cạnh gà trong thời gian huấn luyện, đủ 24 giờ mỗi ngày hay cả trước trận đấu, khi bạn muốn kiểm soát lượng thức ăn và nước uống. Lưu ý đến điều này: Khi gà giảm 2% trọng lượng vì mất nước, khả năng đá của nó bắt đầu giảm sút. Nói cách khác, nó đá dữ hay không phụ thuộc vào tiềm năng sẵn có. Hai phần trăm của 2.25 ký tương đương với 45 gram. VÌ VẬY, nếu bạn đem gà đi đá với đầy đủ nước mà nó cần trong cơ thể, nó sẽ có nhiều cơ hội thắng trận hơn. Và bạn ơi, đó chính là mục đích của cuộc chơi.

Khi nhấn mạnh, hầu hết các sư kê sẽ mô tả một con gà "tới độ" bao gồm cảnh giác, lanh lợi, túc mái, đi đứng đĩnh đạc. Tôi định nghĩa gà "tới độ" là con đã sẵn sàng và ở đỉnh cao của sức mạnh và tâm lý. Trong nhiều năm trời, tôi được tiếp xúc với một sư kê xuất sắc người không ngừng nhấn mạnh quan điểm này với tôi: "Đá gà khi chúng sẵn sàng, chứ không phải khi bạn sẵn sàng". Điều này có nghĩa hãy đem gà tới trường khi chúng ở đỉnh cao của sức mạnh và tâm lý.

"Tới độ" diễn ra một cách tự nhiên. Nó là kết quả sau cùng của một chuỗi các yếu tố: gà trống bụng, được nghỉ ngơi đầy đủ, tỏ ra bồn chồn khi không được vận động. Nhờ có những yếu tố này, lượng đường trong máu tăng cao, năng lượng của nó đạt đến đỉnh điểm và không chỉ sẵn sàng, nó còn nóng lòng ra trận, nó muốn được thi đấu. Một con gà "tới độ" thường được mô tả như là "nút bần" (corky) để thấy sự nhẹ nhàng và linh hoạt của nó, như là cái phao nổi trên mặt nước. Thực sự không có cách nào để diễn tả một con gà "tới độ" nhưng tôi đoán chắc là bạn sẽ cảm nhận được điều đó khi tiếp xúc. Đây không phải là điều có thể dạy được, mà bạn phải tự mình trải nghiệm.

Xổ

Xổ có thể là công cụ giá trị đối với sư kê nếu được thực hiện một cách đúng đắn. Trước hết, đó là công cụ để tuyển chọn, nó cho phép sư kê biết sơ lược về lối đá của chiến kê. Thứ nhì, một chiến kê có thể học hỏi được nhiều thứ qua quá trình huấn luyện, cả những thói quen tốt cũng như xấu. Thứ ba, xổ có thể là lối thoát phù hợp cho năng lượng bị dồn nén của chiến kê, cho phép nó xả bớt năng lượng và trì hoãn không để tới độ quá sớm.

Một số sư kê ôm gà phụ và cổ "nhử" chiến kê đá vào phần đuôi thậm chí cả khi nó không nhìn thấy đầu gà phụ. Cũng vậy, một số sư kê cột cẳng gà phụ để xem nó có đá gà nằm hay không. Tôi ngờ cả hai lối huấn luyện này đều không mấy hiệu quả bởi tôi nghĩ gà dữ là nhờ dòng giống của nó.

Tuy nhiên, chiến kê, ở một mức độ nào đó, có thể được huấn luyện để ra đòn nhanh. Đây là cách thực hiện. Trước hết, cho gà cắn mổ, phun nước rồi thả gần nhau, đủ gần để con này có thể lao vào con kia thật nhanh. Hãy để chúng đá thoải mái, đủ để làm chúng hăng máu, nhưng không được nắm và đá lông. Sau khi nghỉ ngơi 15 giây, phun nước và thả chúng cách nhau khoảng 1 mét. Nào, đây là phần quan trọng: khi gà vừa nạp, bắt chúng ra ngay lập tức. Rồi ngay lập tức thả chúng cách nhau khoảng 1.5 mét, để chúng nạp rồi bắt ra ngay. Lần này, để chúng cách nhau 2.5 mét, để chúng nạp rồi bắt ra ngay. Lại để chúng cách nhau 2.5 mét, lần này để chúng đá thoải mái. Mục đích của cách xử này rất đơn giản: chiến kê sẽ ra đòn nhanh hơn và bật cao hơn. Cũng vậy, bạn không cho chúng có thời gian để nghỉ mệt và bắt đầu đá hụp (ducking). Nếu bạn để gà nạp cho đến khi quá mệt, nó sẽ học cách đá hụp rất nhanh, và thói quen này cần phải tránh.

Luyện tập

Để đạt điều kiện tuyệt đối, một chiến kê phải luyện tập và luyện tập chuyên cần. Không phải tất cả các bài tập đều phải thúc ép, như đa số các bài tập tay (handwork) vẫn vậy, mà trên thực tế, là bài tập tự nhiên, dạng bài tập mà chiến kê thực hiện trong lồng bay có trải nền. Nó sẽ cào bới và bay lên bay xuống nhiều lần trong ngày, bổ sung cho bài tập tay của bạn. Tôi cảm thấy không thể làm cho chiến kê “vai u thịt bắp” như một số phương pháp muốn bạn tin vào. Nó hoàn toàn có thể khiến cho gà bị đau và xơ cứng vì quá sức. Đây là lý do tại sao phương pháp này cho phép gà “nghỉ ngơi” hoàn toàn trong 2 ngày trước trận đấu. Giai đoạn “nghỉ ngơi” này có nhiều mục đích. Trước hết, nếu chiến kê bị đau và cứng cơ, đây là thời gian để cơ bắp hồi phục tính đàn hồi, lấy lại sức mạnh vốn có. Thứ hai, lượng đường trong máu bắt đầu tăng lên cùng với việc giảm dần tập luyện, bắt đầu quá trình ồp. Thứ ba, nó cho phép gia tăng lượng glycogen trong cơ bắp.

Một số chiến kê không thể luyện tập theo chương trình biệt dưỡng này. Tự điều đó cũng phần nào cho thấy chất lượng thực sự của chiến kê. Theo kinh nghiệm của tôi, chiến kê nòi xịn không bị rớt vì áp lực của việc tập luyện. Thay vào đó, chúng sẽ bật lại và lao vào những hoạt động như vậy, luyện tập hăng say.

Trong khi có rất nhiều điều để viết chỉ nội trong chủ đề này, tôi nghĩ rằng điều quan trọng là bàn về những điểm chính yếu nhất. Trên thực tế, tôi tin rằng hầu hết các trận derby với tỷ số 3-1 và 4-1 mà bạn thấy có thể chứng minh cho sự thiếu tập trung mà đa số các sư kê mắc phải ở đây. Sau rốt, gà của bạn kém nhất trong giải derby. Nếu bạn tiếp cận giải đấu với thái độ rằng “vâng, chiến kê này chưa hay, nhưng có thể mình gặp may đụng phải đối thủ yếu” thì có lẽ bạn nên ở nhà thì tốt hơn. Luôn chọn những chiến kê tốt nhất mà bạn có để biệt dưỡng. Bước đầu tiên trong việc tuyển chọn là kiểm tra tổng quát sức khỏe của chiến kê. Mắt phải sáng, lông bóng mượt, và nó phải thể hiện hình ảnh tràn đầy sinh lực. Kiểm tra chân cẳng xem có bị thương hay ké chậu không, lườn có bị thương, và miệng và đầu có bị phồng rộp không. Đảm bảo chiến kê không bị rận. Nó phải, theo đánh giá của bạn, xê xích cỡ 56 gram so với trọng lượng đá trường. Rất khó để giảm cân nhiều hơn trong vòng 2 tuần mà không làm suy yếu gà, hoặc tăng nhiều hơn vậy trong một chương trình tập luyện căng thẳng. Kiểm tra xem lông cánh và đuôi có bị gãy không. Đừng đem con gà gãy lông đi đá. Với lông cong nhưng không gãy, cẩn thận đuổi quản lông cho thẳng, và dán một

miếng băng keo nhỏ lên trên. Thường thì điều này sẽ giúp lông không bị tổn thương thêm nữa, ít ra vào thời điểm đó.

Nếu bạn thấy chiến kê mạnh khỏe và gần với chạng đá trường, thì hãy bắt nó qua một bên như là một ứng viên tiềm năng. Sau khi giới hạn lựa chọn đến một con số nhất định, hãy cân chúng, ghép cặp theo trọng lượng và xổ. Đây là lúc quy trình tuyển chọn thực sự được áp dụng. Tuyển trạch viên giỏi có khả năng phân biệt gà bình thường với chiến kê hàng đỉnh, hoặc ít ra là gà hay với gà dở.

Nếu có thể, hãy bố trí thêm hai người thả gà, như vậy bạn có thể quan sát thoải mái. Hãy xem cách mà gà di chuyển, vị trí chúng nhắm đá, và mức độ chính xác đến đâu. Chúng có giữ thăng bằng tốt hay không, chúng có tiếp đất là đá liền nữa hay không, chúng có đá lông, chúng có đá hụp, chúng có bung chân khi giao nạp hay không? Trong giờ nghỉ, chúng có thở khó nhọc hay không? Chúng có khò khè? Việc trả lời những câu hỏi này sẽ hình thành lựa chọn của bạn.

Số chiến kê chuẩn bị trên thực tế là quyết định của bạn, mặc dù điều này phụ thuộc vào số chiến kê mà bạn có. Tôi luôn do dự khi bước vào quá trình biệt dưỡng mà không dư ra 2 con so với số chiến kê cần thiết. Chẳng hạn, với 5 con đá giải, tôi sẽ chuẩn bị đến 7 hay 8 con. Nếu bạn chuẩn bị trong 2 tuần tập luyện khó nhọc trước giải đấu, sẽ đau tim nếu một chiến kê đổ bệnh ngay trước giải đấu và lỡ giải. Hãy ghi nhớ định luật Murphy: nếu trường hợp xấu có khả năng xảy ra, thì nó sẽ xảy ra, và xảy ra vào thời điểm tồi tệ nhất! Vì vậy hãy chuẩn bị. Tôi không thể nhớ hết bao nhiêu lần điều này từng xảy ra với mình. Khoảng ba năm trước đây, tôi chuẩn bị 6 con gà tơ để đá giải derby 5-gà. Buổi sáng hôm đá giải, tôi đi bắt gà, và hồi ơi, một con nằm đờ, há mồm và đầy máu, và một con khác mất tích! Sau khi gãi đầu hồi lâu, tôi mới hiểu ra vấn đề. Chuyện là thế này: buổi tối trước giải đấu, một con gà tơ thoát khỏi lồng dưỡng, có lẽ do chốt cửa gài không chặt và bắt đầu đá với con gần nhất qua cửa lồng. Khi trời tối, gà không thấy đường, ngừng đá và đi lạc ra bên ngoài (cửa kê phòng để mở cho thoáng), vào vườn cây nơi nó bị chết hoặc bị cáo ăn thịt. Nói tóm lại, quyết định vẫn tham gia giải, tôi bắt một con đang cột dây, chắt gà và lên đường. Bạn biết điều gì đã xảy ra? Đoán thử. Tôi thắng 4 và thua đúng con được thay thế đó! Tôi vẫn thắng giải nhưng một trận thua lấy mất của tôi khoảng 3.000 đô tiền thưởng. Vì vậy, đừng để điều này xảy ra bằng cách chuẩn bị đủ số chiến kê để bù vào trong trường hợp khẩn cấp.

[Thuốc tăng lực và thuốc bổ](#)

Hầu hết các sư kê có hiểu biết đều công nhận rằng có nhiều loại thuốc và phụ gia giúp gà đá tốt hơn NẾU, và điều này cực kỳ quan trọng, nếu bạn biết chọn đúng loại thuốc, kiểm soát liều lượng thích hợp và cho nó đủ thời gian. "Thuốc", dẫu bạn có nhìn nhận hay không, có thể định nghĩa một cách đơn giản là bất kỳ chất gì có thể tác động vào bất kỳ số nào trong hàng ngàn phản ứng hóa học bên trong cơ thể. Rượu là thuốc. Aspirin cũng vậy. Bởi vì việc sử dụng thuốc trong quá trình biệt dưỡng đòi hỏi nhiều hiểu biết và kinh nghiệm về liều lượng, thời điểm và công hiệu của chính loại thuốc đó, tôi chỉ có thể giới thiệu hai loại thuốc dành cho các sư kê bình thường. Hai loại này là testosterone (hormone sinh dục nam) và vitamin B-12. Mọi sư kê thành công mà tôi biết đều sử dụng một hoặc hai loại này, dù họ có công nhận điều đó hay không.

Testosterone, sử dụng liều trung bình và nhẹ, sẽ giúp kích hoạt quá trình ộp bằng việc giả lập những chức năng nhất định của cơ thể liên quan đến sự phát triển thể chất và tinh thần của con đực. Cung cấp liều cao, kéo dài (đều không được áp dụng cho người), nó sẽ tăng cường quá trình tăng trưởng, kích thích cơ bắp và xương.

Vitamin B-12 là thuốc điều trị tốt về mọi phương diện. Nó kích thích khẩu vị và làm dịu hệ thống thần kinh. Bạn không sợ dùng quá liều B-12 bởi vì nó "tan trong nước" (water-soluble), tức cơ thể sẽ đào thải những gì không dùng hết. Trên thực tế, một số người thể thốt B-12 có công dụng giả rượu! B-12 đặc biệt tốt khi di chuyển chiến kê bởi nó dường như làm chúng dịu lại mà không cần dùng bất kỳ chất gây mê nào.

Việc áp dụng hai loại thuốc này kèm với phương pháp biệt dưỡng trình bày ở đây hoàn toàn là lựa chọn của bạn. Nếu bạn không chắc chắn thì tốt nhất đừng có dùng. Nhiều khả năng, chiến kê của bạn cũng chỉ đá như khi không có thuốc, đặc biệt là khi bạn không rành về liều lượng. Một khi bạn áp dụng rành rẽ phương pháp này, bạn có thể dùng thuốc sau.

Nếu bạn quyết định sử dụng thuốc, bạn phải tuân thủ chỉ dẫn của tôi về liều lượng và thời gian. Điều này rất quan trọng. Tôi tin là bạn sẽ không bao giờ tiêm quá ¼ cc cho bất cứ chiến kê nào đang trong quá trình biệt dưỡng. Nên nhớ rằng, gà có trọng lượng cơ thể nhỏ hơn so với người, vì vậy liều dùng phải điều chỉnh cho phù hợp. Luôn sử dụng kim tiêm nhỏ để tránh làm bầm hay tổn thương da thịt chiến kê. Luôn tiêm vào cơ ngực, nơi không gần xương. Kim tiêm lý tưởng có lẽ là loại mà những người bệnh tiểu đường dùng qua. Hầu hết các tiệm tiêm thuốc đều có bán và bạn không cần toa thuốc để mua nó. Chỉ cần hỏi mua kim tiêm insulin. Đừng bao giờ sử dụng một kim tiêm cho hai loại thuốc, và vứt bỏ sau ba, bốn lần tiêm.

Lưu ý rằng việc sử dụng testosterone (hormone sinh dục nam) lâu dài và thường xuyên có thể khiến cho chiến kê bị vô sinh. Như bạn thấy, khi tiêm hormone sinh dục nam, cơ chế sản sinh testosterone tự nhiên của cơ thể không được khuyến khích. Nói cách khác, nếu bạn dùng thuốc này cho gà trong quá trình biệt dưỡng nhiều hơn khoảng 4 lần một năm thì nó có thể không thụ tinh cho trứng được nữa. Vì vậy, đừng sử dụng thuốc quá nhiều lần mỗi năm cho những con mà bạn định làm giống. Tôi thường không dùng gà chiến để lai tạo vì vậy tôi không gặp phải vấn đề gì.

Vì không muốn quảng cáo cho sản phẩm của bất kỳ ai nên tôi sẽ không nêu tên nhà cung cấp testosterone hay B-12 ở đây. Bạn có thể mua bất kỳ loại thuốc nào từ quảng cáo trên các tạp chí gà chọi hay từ bác sĩ thú y.

Như đã nói, có những loại thuốc tạo ra những chiến kê cực kỳ sắc sảo nếu được dùng vào đúng thời điểm và đúng liều lượng, nhưng nếu bạn dùng thuốc sai thì bạn sẽ khiến gà trở nên tệ hại khi lâm trận. Vì vậy, nếu bạn là người mới nhập môn và/hay không có nhiều kinh nghiệm và hiểu biết, tốt nhất không nên sử dụng thuốc. Nên nhớ rằng, sự ổn định là chìa khóa của 80% chiến thắng, và tôi cam đoan rằng sự ổn định được duy trì tốt hơn trong trường hợp không sử dụng thuốc.

Sau này, nếu có nhiều yêu cầu về đề tài này, tôi sẽ viết một hướng dẫn hoàn chỉnh về việc sử dụng thuốc cho chiến kê.

Vận chuyển gà đến trường, khởi hành lúc hoàng hôn?

Có nhiều lý thuyết về việc vận chuyển gà từ điểm A (trại của bạn) đến điểm B (trường đấu). Cảm nhận và kiến thức cơ bản về chiến kê sẽ là kim chỉ nam cho bạn. Gà ngủ từ lúc sụp tối cho đến bình minh (dĩ nhiên là có ngoại lệ, nhất là khi mẹ vợ đến thăm thì chúng sẽ gáy nguyên đêm!). Vậy khi di chuyển từ điểm A đến điểm B, bạn muốn gà được nghỉ ngơi tối đa; nói cách khác là ngủ trong cả chuyến đi nếu có thể. Do vậy, phương pháp hợp lý là vận chuyển gà của bạn vào ban đêm, và đến trường đấu ngay thời điểm gà của bạn thường thức dậy vào sáng sớm. Nếu bạn cách trường đấu từ 4 đến 6 giờ xe chạy, và nếu trường đấu hoạt động vào ban ngày thì đây chính xác là những gì bạn muốn.

Nếu bạn cách trường đấu nhiều hơn 8 giờ xe chạy, bạn phải đối mặt với một số vấn đề và bạn tự đặt mình vào một số bất lợi so với những ứng viên gần hơn. Nếu bạn thực sự muốn đá gà vào buổi sáng và bạn cách trường đấu cả ngàn dặm, thì đây là lời khuyên của tôi:

1. Dưỡng gà tại trường đấu.
2. Thuê chuyến bay riêng.
3. Chuyển nhà đến gần trường đấu.

Nếu bạn định vận chuyển gà lâu hơn 8 giờ liên tục, hãy quên đi. Bạn sẽ không thể cạnh tranh nổi với bất kỳ sư kê địa phương nào tại trường đấu, dẫu gà của bạn có hay hơn. Bạn có tự hỏi tại sao việc "quất sụm" một gã trên đất của hãn lại quá khó? Hãy ngẫm về điều này. Với vô số trường đấu trên cả nước, các sư kê không nhất thiết phải di chuyển quá xa để tham dự một giải derby.

Nếu bạn đá vào ban đêm thì rất hồi hộp. Những người khác cũng vậy. Cá nhân tôi không nghĩ việc vận chuyển gà đến trường đấu sớm một ngày là có lợi. Trên thực tế, chiến kê đặt trong môi trường xa lạ sẽ triệt tiêu mọi lợi thế mà bạn tích lũy nếu phải di chuyển suốt đêm. Tốt nhất bạn vận chuyển gà càng đói càng tốt và cầu mong cho mọi điều suôn sẻ. Để tôi khuyên bạn chút xíu. Bất cứ khi nào có thể, hãy vận chuyển gà đói hoặc ít ra bầu điều cũng trống rỗng. Nếu chúng được vận chuyển cùng với thức ăn trong bầu điều, chúng sẽ không tiêu hóa lượng thức ăn này và nó sẽ bị chua.

Dinh dưỡng

Như đề cập, nguyên tắc đằng sau phương pháp biệt dưỡng này là "nạp carbohydrate". Để thực hiện điều này, chúng ta phải cung cấp thức ăn giàu protein-nghèo carbohydrate cho đến hai ngày cuối khi quá trình "nạp" bắt đầu. Để "nạp" cho một chiến kê, phải ngưng tập luyện và chiến kê sẽ được cung cấp khẩu phần giàu carbohydrate để gia tăng lượng glycogen trong cơ bắp. Mặc dù tất cả điều này nghe có vẻ phức tạp, nó thực sự không như bạn nghĩ một khi chúng ta tiến hành cho ăn và tập luyện.

Mục tiêu của biệt dưỡng là cung cấp càng nhiều dinh dưỡng cho gà càng tốt mà không làm trọng lượng gia tăng. Cần tránh gà bị rối loạn tiêu hóa bằng mọi cách, vì vậy chúng ta chỉ sử dụng thức ăn tự nhiên trong quá trình biệt dưỡng, những thức ăn hàng ngày hay công thức trộn đặc biệt cho gà. Để đảm bảo tiêu hóa tốt, gà phải được cung cấp sạn tốt và cứng giúp nghiền thức ăn. Sạn đá granite, chứ không phải là vỏ sò, phải luôn có sẵn cho gà. Tốt nhất là đặt chén đựng sạn riêng trong lồng dưỡng. Bạn thậm chí có thể trộn thức ăn cho gà vào tuần biệt dưỡng đầu tiên. Hãy đảm bảo thức ăn phải tươi và sạch. Thức ăn khô và mốc hoàn toàn có hại cho gà, nếu cần hãy rửa sạch trước khi trộn.

Thức ăn hàng ngày nên bao gồm các loại sau:

- Yến mạch chà (không phải yến mạch vỏ, chúng thường làm gà táo bón).
- Bắp (bắp đá flint corn là tốt nhất).
- Thức ăn bồ câu đua - Racing Pigeon (đỗ trộn, không phải hiệu Pigeon Chow).
- Viên gà đẻ (tối thiểu 20% protein, nhưng 30% tốt hơn).
- Trứng luộc băm nhỏ (khoảng 1/3 trứng mỗi con).
- Sữa gầy – buttermilk (tốt nhất loại không muối).
- Kem trộn - cottage cheese (tốt nhất loại không muối).

Để trộn thức ăn, sử dụng một tô lớn, đủ nông để khuấy thức ăn. Đổ vào hai phần thức ăn bồ câu đua (Racing Pigeon Feed), một phần bắp, một phần yến mạch chà và một phần viên gà đẻ. Trộn đều và thêm vào một lượng vừa đủ trứng luộc băm. Đừng bao giờ cho ăn trứng sống, lòng trắng sẽ bám vào thành ruột và cản trở việc tiêu hóa. Khi trộn đều, thêm sữa gầy và kem trộn vào để làm ướt thức ăn. Đổi luân phiên giữa kem trộn và sữa gầy để làm ướt. Cả hai đều có ích vì giàu protein và cung cấp vi khuẩn có ích cho việc tiêu hóa. Trộn thức ăn đủ dùng trong ngày và để trong tủ lạnh cho tươi. Đây là thức ăn mà bạn dùng cho đến trước hai ngày sau cùng. Trong hai ngày cuối, bạn sẽ dùng hạt trộn (bắp và lúa mì xay), phun chút nước cho ẩm. Mỗi bữa ăn, vào buổi sáng và buổi tối, sẽ bao gồm khoảng 45 gram hạt trộn (scratch). Nhớ chăm sóc riêng từng con. Không con gà nào giống nhau. Dấu nhấn mạnh điều này cỡ nào cũng không đủ. Điều này đặc biệt đúng khi nói về lượng thức ăn. 45 gram là chênh lệch khi cân gà vào buổi sáng và buổi tối, và theo đó lượng thức ăn được điều chỉnh. Kiểm soát trọng lượng là điều mà bạn cần theo dõi sát sao và bạn phải tìm hiểu qua cách thử và sai. Nó đơn giản không thể dạy được. Lời khuyên tốt nhất mà tôi có thể cho bạn như thế này. Giữ gà trong tay và rời gần hậu môn, từ cuối xương lườn cho đến xương ghim. Thịt chỗ đó phải mỏng và chắc. Nó không được đầy đà, vì nếu vậy thì gà sẽ mập. Đừng ngại bỏ qua một hay hai bữa nếu gà có dấu hiệu chán ăn và làm vệ sinh máng ăn. Đừng ngạc nhiên nếu gà sút chừng 30 gram trong những ngày đầu biệt dưỡng. Chúng sẽ nhanh chóng phục hồi một cách tự nhiên và sẽ mổ cho đến khi máng ăn sạch trơn.

Sau khi tính toán lượng thức ăn, tôi bổ sung thêm một ít vitamin. Bạn có thể dùng bất kỳ hiệu nào, Vitapol và Headstart là hai trong số đó. Cả hai đều có bán trên các tạp chí gà chọi hay các tiệm thức ăn gia súc. Phụ gia này được cung cấp cho đến hai ngày sau cùng.

Tập tay

Như đã nói, không gì có thể thay thế được việc tập luyện đúng cách, chăm chỉ theo một giáo trình huấn luyện. Tập tay cho chiến kê bao gồm bài tập "bay" lên bàn tập (work board). Bàn tập cao cỡ eo, hơi khuất và ngoài tầm nhìn của những con khác để gà không bị phân tâm. Để luyện gà bay lên bàn tập, đứng cách xa cỡ mét và nhẹ nhàng thả nó lên đó. Bắt gà và lặp lại quy trình. Gà học rất nhanh và quen với việc bay lên bàn, thậm chí còn giẫy khỏi tay bạn, từ khoảng cách đến hơn hai mét. Khoảng cách thả gà cỡ mét rưỡi là lý tưởng. Chỉ cần giữ gà phần dưới cánh, chuẩn bị và thả. Đây là bài tập mà tôi gọi là "bay".

Sau khi gà được tập tay và cho ăn vào mỗi sáng, thả gà vào lồng bay (fly pen) với lớp nền sạch. Đảm bảo nước sạch luôn có sẵn khi gà trong lồng bay. Vào buổi tối, đem vào kê phòng, tập cho chúng, rồi đặt vào lồng dưỡng. Nên để gà xả hơi khoảng 10 phút trước khi cho ăn. Để gà uống nước thoải mái sau khi ăn, cho đến ngày cuối.

Lịch cho ăn và tập luyện

Ngày	Luyện tập
Ngày 1 - (Chủ nhật)	<u>Sáng</u> : xổ gà lúc bụng đói, thả vào lồng dưỡng. <u>Tối</u> : xổ lòi và diệt rận. Cho nhịn nguyên ngày.
Ngày 2 - (Thứ hai)	<u>Sáng</u> : bay 10 lần - <u>Tối</u> : bay 10 lần
Ngày 3 - (Thứ ba)	<u>Sáng</u> : bay 20 lần - <u>Tối</u> : bay 20 lần
Ngày 4 - (Thứ tư)	<u>Sáng</u> : bay 30 lần - <u>Tối</u> : bay 30 lần
Ngày 5 - (Thứ năm)	<u>Sáng</u> : bay 40 lần - <u>Tối</u> : bay 40 lần
Ngày 6 - (Thứ sáu)	<u>Sáng</u> : bay 50 lần - <u>Tối</u> : bay 50 lần
Ngày 7 - (Thứ bảy)	<u>Sáng</u> : bay 60 lần - <u>Tối</u> : bay 60 lần
Ngày 8 - (Chủ nhật)	<u>Sáng</u> : không tập luyện. Không ăn bữa sáng. Xổ gà lúc 10 giờ, rồi thả vào lồng bay. <u>Tối</u> : không tập luyện. Cho ăn bình thường. Nếu bạn dùng thuốc, tiêm ¼ cc testosterone và ¼ cc B-12.
Ngày 9 - (Thứ hai)	<u>Sáng</u> : bay 50 lần - <u>Tối</u> : bay 50 lần
Ngày 10 - (Thứ ba)	<u>Sáng</u> : bay 60 lần - <u>Tối</u> : bay 60 lần
Ngày 11 - (Thứ tư)	<u>Sáng</u> : bay 50 lần - <u>Tối</u> : bay 50 lần
Ngày 12 - (Thứ năm)	<u>Sáng</u> : không tập luyện. Cho ăn hạt trộn ẩm trong hai ngày. Thả vào lồng bay. <u>Tối</u> : không tập luyện. Cho ăn như buổi sáng.
Ngày 13 - (Thứ sáu)	<u>Sáng</u> : không tập luyện. Bắt gà ra khỏi lồng dưỡng, giữ và xoa, rồi thả về lồng và cho ăn. Che lồng tối. <u>Tối</u> : nếu gà đá vào ngày hôm sau thì cho ăn khoảng ¾ lượng thông thường. Nếu gà đá vào tối hôm sau thì cho ăn bình thường. Tiêm ¼ cc testosterone và ¼ cc B-12.
Ngày 14 - (Ngày đá)	<u>Sáng</u> : nếu đá vào ban ngày, không cho ăn. Nếu đá vào buổi tối, cho ăn khoảng ¾ lượng thông thường.

Trong hai ngày cuối của biệt dưỡng, bạn phải kiểm soát lượng nước đưa vào để đảm bảo quá trình ộp. Quan sát phân một cách cẩn thận, chúng nên ẩm nhưng chắc, không bị khô.

Ngày xuất trường

Điều đầu tiên cần làm khi vừa đến trường đầu là kiểm tra kê phòng (cockhouse), ưu tiên những phòng có thể che tối hoàn toàn. Vệ sinh tất cả tủ dưỡng (stall) mà bạn định nhốt gà và thay lớp trải nền. Sau khi thực hiện xong, bắt từng con một và đặt vào lồng kẽm (cỡ 70 x 70 cm) để gà nghỉ ngơi và thải phân sau chuyển đi. Đảm bảo nền đặt lồng đã được làm vệ sinh. Nếu phải xếp hạng cân, hãy bắt và cân từng con trước khi đem vào kê phòng. Để khỏi phải mất công tìm kiếm, tốt nhất ghi số vòng chân và/hay trọng lượng lên cửa ngăn. Che tối hoàn toàn kê phòng, và tránh làm phiền cho đến khi bắt gà để cột cựa.

Nếu luật trường cho phép bạn tự cân và ghi trọng lượng gà, bạn có thể mách một chút. Hiển nhiên, bạn muốn gà của mình đặng những con nhẹ ký nhất vì vậy bạn có thể "ép cân" gà mình hết mức có thể. Tôi từng thấy có sư kê ép cân khoảng 60 gram từ lúc đó cho đến khi đá (tôi cũng từng thấy có sư kê cắt hết lông gà ngoại trừ cánh và đuôi để đạt trọng lượng mong muốn). Vì vậy, để an toàn, hãy ghi trọng lượng gà ít hơn cỡ 15 gram bởi vì đó là mức ép cân tối thiểu.

Kết luận

Điều quan trọng nhất mà bạn có thể học khi biết dưỡng chiến kê đó là mỗi con đều có khó khăn và hàng loạt vấn đề khác nhau. Hãy mềm dẻo, sử dụng cảm quan chung của bạn về gà. Nhưng nên nhớ, trên tất cả, bạn cần chiến kê chất lượng để thắng trận. Không gì có thể thay thế được chiến kê chất lượng hay chế độ chăm sóc tốt. Để chiến thắng, bạn cần có cả hai. Nếu có vấn đề, bạn có thể liên hệ với tôi và tôi sẽ gắng hết sức trả lời câu hỏi của bạn.